

Финансиране от ЕС за борба с горските пожари

Повече превантивни мерки, но недостатъчно данни за резултатите и тяхната дългосрочна устойчивост

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Съдържание

Точки

01—16 | Основни послания

01—05 | Защо тази област е от значение

06—16 | Какво констатира и какво препоръчва ЕСП

17—65 | Подробни констатации и оценки

17—33 | Държавите членки все повече насочват финансирането към превантивни мерки, но Комисията не разполага с пълна информация за разходите, свързани с горски пожари

19—23 | Действията, към които са насочени отделните фондове, като цяло са съгласувани, но в програмните документи липсва подробна оценка на нуждите

24—26 | Държавите членки все по-често избират финансиране от ЕС за превантивни мерки

27—28 | Комисията не е разполагала с пълна информация за общия размер на средствата от ЕС, изразходвани за мерки, свързани с горски пожари

29—33 | Финансирането за горски пожари по линия на МВУ понякога се разпределя прибързано, без подходящи консултации или ясни приоритети

34—43 | Наблюдават се недостатъци в процеса на подбор на равнището на държавите членки

35—37 | Понякога подборът на проекти се основава на остарели оценки на риска от пожари

38—39 | Два посетени региона са приоритизирали географското покритие пред качеството на проектите

40—41 | Слаба реакция на призивите на държавите членки за възстановяване след пожар

42—43 | Повишено значение на критериите по „Натура 2000“

- 44—65 | Липсват систематични действия за осигуряване на дългосрочна устойчивост, а мониторингът не дава много информация за резултатите**
- 44—49 | Дългосрочната устойчивост на финансираните действия не се осигурява по систематичен начин
- 50—53 | Включените в извадката научноизследователски и демонстрационни проекти са неуспешни, засегнати са от закъснения или не са могли да бъдат приложени в мащаб
- 54—63 | Мониторингът, насочен към крайните продукти, не дава много информация за резултатите
- 64—65 | Съществуващите данни не се използват изцяло за оценка на ефективността

Приложения

Приложение I — Относно настоящия одит

Приложение II — Основни национални/ регионални планове в посетените държави членки

Приложение III — Програмиране на разходите: процес

Съкращения

Речник на термините

Отговори на Европейската комисия

Хронология

Одитен екип

01

Основни послания

Защо тази област е от значение

01 В ЕС общата площ на горите и горските площи възлиза на около 160 млн. хектара, което представлява около 39 % от общата сухоземна площ на ЕС¹. Според Европейската информационна система за горските пожари (EFFIS) всяка година в ЕС възникват над хиляда горски пожара. При тези пожари изгарят средно 353 000 хектара годишно, като те отделят CO₂ в атмосферата и допринасят за изменението на климата. Горските пожари могат също така да доведат до загуба на биологично разнообразие и да имат отрицателно въздействие върху човешкото здраве. Пожарите причиняват човешки жертви и икономически загуби (вж. [Фигура 1](#)).

¹ Евростат, 2024 г., [Key figures on Europe – 2024 edition](#), стр. 76.

Фигура 1 | Отрицателни последици от горските пожари в Европа

Източник: ЕСП, въз основа на [портала за статистически данни на EFFIS](#); Програма „Коперник“, [European State of the Climate 2023](#); San-Miguel-Ayanz, J., et al., 2024 г., [Forest Fires in Europe, Middle East and North Africa 2023](#), стр. 6.

- 02** Устойчивостта на горите на пожари може да бъде подобрена, например чрез подходящо управление на риска, добро управление на горите и ландшафтно планиране. Могат да бъдат определени четири различни етапа на управление на горските пожари (вж. [фигура 2](#)).

Фигура 2 | Цикъл на управление на горските пожари

Източник: ЕСП, въз основа на [Решение № 1313/2013/ЕС](#) и документа [SER 2004](#).

- 03** Политиката в областта на горското стопанство попада в сферата на компетентност на държавите членки, въпреки че ЕС има правомощия в области като селското стопанство и околната среда, които могат да обхващат въпроси, свързани с горите. Ролята на Европейската комисия по отношение на горските пожари е да подкрепя дейностите на държавите членки чрез финансиране по линия на политиката на ЕС за развитие на селските райони и политиката на сближаване. Отговорността за доброто финансово управление на разходите от бюджета на ЕС за развитие на селските райони и регионално развитие е споделена между Комисията и държавите членки.
- 04** Европейската сметна палата (ЕСП) извърши настоящия одит предвид икономическото и екологичното значение на горите в ЕС, отпуснатото финансиране от ЕС за справяне с горските пожари, както и вече настъпилото и [прогнозираното увеличаване на зоните с висока вероятност от възникване на пожари](#) и по-дългите пожароопасни сезони в повечето региони на ЕС. [Предидният доклад на ЕСП относно горските пожари](#) беше публикуван преди повече от 10 години. с този нов одит ЕСП очаква да допринесе за анализа на резултатите от текущите програми за финансиране и за разработването на следващите програми.

05 Целта на настоящия одит беше да се оцени как Комисията и държавите членки са използвали финансирането от ЕС за справяне с горските пожари. ЕСП провери разработването на мерките и подбора на проекти от държавите членки, както и координацията на мерките и инструментите за мониторинг от страна на Комисията. Одитът беше съсредоточен върху европейските структурни и инвестиционни фондове (Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд) и Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). ЕСП провери проекти от програмните периоди 2014—2020 г. и 2021—2027 г. в Гърция, Испания, Полша и Португалия. Финансирането от ЕС за проекти, свързани с горски пожари, в тези четири държави членки за периода 2014—2020 г. възлиза на около един милиард евро. За периода 2021—2027 г. е планирано отпускането на сходни по размер средства. Освен това за периода 2020—2026 г. са предвидени още 1,5 млрд. евро в рамките на МВУ. ЕСП не разгледа съществуващите системи за реагиране и Механизма за гражданска защита на ЕС, които ще бъдат предмет на бъдещ одит. За повече обща информация и подробности относно обхвата и подхода на одита вж. [приложение I](#).

Какво констатира и какво препоръчва ЕСП

- 06** ЕСП установи, че средствата на ЕС за действия, свързани с горските пожари, се отпускат в рамките на различни области на политика и все по-често се използват от държавите членки за превантивни действия. Няма обаче достатъчно информация за резултатите от финансираните от ЕС проекти. Наред с това тяхната дългосрочна устойчивост невинаги е постигната, а ЕСП установи недостатъци при подбора на проекти.
- 07** Държавите членки **използват различни инструменти за финансиране от ЕС, за да се справят с горските пожари.** Техните проекти обикновено се финансират по линия на политиката за развитие на селските райони и политиката на сближаване. ЕСП установи, че като цяло е налице съгласуваност на действията, които получават финансиране по фондовете, свързани с всяка от тези политики. Освен това някои държави членки са заделили значителни суми от финансирането по МВУ за проекти, свързани с горски пожари, в периода 2020—2026 г. (точки [19—23](#)).
- 08** ЕСП анализира как държавите членки от извадката са разпределили средствата от ЕС между целите за предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване след горски пожари. Анализът показва, че три от четирите държави са използвали **финансирането от ЕС за допълнително приоритизиране на превантивните мерки.** Експертите считат, че това е необходима промяна, за да се намали вероятността от възникване и въздействието на пожарите в бъдеще (точки [24—26](#)).

- 09** ЕСП установи, че **Комисията не е разполагала с пълна информация за общия размер на средствата от ЕС, изразходвани за мерки, свързани с горски пожари.** Горските пожари са само един вид природно бедствие и при докладването на Комисията относно разходваните средства от държавите членки не се изисква винаги да се прави разграничение между тях и другите видове природни бедствия (точки **27—28**).
- 10** Три от четирите посетени държави членки са използвали Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), за да предоставят допълнително финансиране за дейности, свързани с горски пожари. Държавите членки е трябвало бързо i) да вземат решение кои дейности да финансират и ii) да изпълнят дейностите. **Решенията понякога се вземат прибързано и без участието на ресорни органи в избора на дейности за финансиране** МВУ дава възможност за преразпределяне на финансирането, но това скъсява времето за приключване на проектите и усвояване на средствата (точки **29—34**).
- 11** ЕСП откри **недостатъци при подбора на проекти на равнището на държавите членки.** Тези недостатъци създават риск финансирането да не бъде насочено към проекти, които най-добре отговарят на установените нужди по отношение на защитата от горски пожари.
- 12** ЕСП установи, че въпреки че държавите членки редовно са използвали риска от пожари като критерий за допустимост или за подбор на проектите, в две от четирите посетени държави членки картите, показващи тези **оценки на риска, не са актуални.** ЕСП констатира също така, че в два региона подборът на проекти е имал за цел да осигури еднакво географско покритие (т.е. финансиране за равен брой проекти във всяка административна единица), а не да приоритизира рисковете или нуждите. ЕСП счита, че **използването на географския обхват като основен критерий за подбор може да доведе до неоптимален подбор на проекти.** Освен това ЕСП установи, че интересът в държавите членки към поканите за представяне на предложения за проекти за възстановяване на горите не е бил висок. Наложило се е да се разширят критериите за допустимост или да се удължат сроковете за кандидатстване, понякога значително, за да могат да бъдат усвоени средствата от ЕС (точки **35—41**).

- 13** ЕСП установи, че **дългосрочната устойчивост на финансираните действия невинаги е постигната**, например по отношение на поддръжката на противопожарните просеки или разчистването на растителността, които изискват редовна работа и финансиране. Такъв е по-специално случаят с финансираните от МВУ проекти за превантивни мерки, тъй като те са свързани с еднократно използване на средства от ЕС с голям размер, което изисква съответно по-големи бъдещи ангажименти за финансиране от националните бюджети, за да бъдат тези мерки устойчиви (точки 44—49).

Препоръка 1

Да се насърчават добрите практики за насочване на средствата от ЕС към проектите с най-голямо потенциално въздействие

Комисията следва да насърчава добрите практики за подбор на проекти, по-специално:

- а) използване на ясни и актуални карти на районите, изложени на риск;
- б) вземане предвид на дългосрочната устойчивост;
- в) балансиране на критерия за географско покритие, ако се прилага такъв, с критериите във връзка с риска.

Целеви срок за изпълнение — 2026 г.

- 14** Освен че финансират различни строителни работи и оборудване, средствата от ЕС подпомагат също научноизследователски и демонстрационни проекти. ЕСП установи, че някои от разгледаните проекти са постигнали разочароващи резултати, както и че един успешен демонстрационен проект не е бил възпроизведен в по-широк мащаб. Това означава, че **отговорните органи не са се възползвали от възможността да подобрят ефекта от финансирането от ЕС**, като извлекат поуки от демонстрационните проекти (точки 50—53).

- 15** Общите показатели на равнище ЕС за горските пожари, които държавите членки докладват на Комисията, **не позволяват или не са предназначени за измерване на резултатите от изпълнението на програмите**. Държавите членки определят свои собствени национални показатели, но те не се докладват на Комисията и в по-голямата си част се отнасят до крайните продукти, а не до резултатите. Вzeti заедно, тези факти ограничават възможностите на Комисията да придобие цялостна представа за крайните продукти, резултатите и въздействието, постигнати с използваните европейски средства в целия ЕС (точки [54—63](#)).
- 16** Комисията отговаря за Европейската информационна система за горските пожари (EFFIS), която съдържа информация за броя, местоположението и площта на пожарите. ЕСП установи, че въпреки значителните ресурси от данни на EFFIS, **тази информация не се използва достатъчно при оценката на финансираните от ЕС проекти**, насочени към предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване след горски пожари. Нито Комисията, нито държавите членки от извадката са използвали ресурсите от данни на EFFIS, за да оценят ефективността на финансираните от ЕС проекти за предотвратяване на пожари. Въз основа на тест, проведен от Съвместния изследователски център на Комисията по един от проектите в извадката, ЕСП заключи, че съчетаването на данни на ниво проект с данни от EFFIS би могло да предостави допълнителна информация относно ефективността на финансирането от ЕС (точки [64—65](#)).

Препоръка 2

Да се извърши оценка на резултатите и да се разпространи информация за ефективните действия

Комисията следва:

- а) да използва наличната информация на равнище ЕС (напр. EFFIS), като я съчетава с данни от държавите членки, за да придобие обща представа за ефективността на финансирането от ЕС;
- б) да разпространява информация относно ефективните научноизследователски и демонстрационни проекти, свързани с горските пожари, сред съответните отговорни органи на държавите членки;
- в) въз основа на тази информация, да сподели с държавите членки добри практики за разработване на мерки.

Целеви срок за изпълнение — 2026 г.

Подробни констатации и оценки

Държавите членки все повече насочват финансирането към превантивни мерки, но Комисията не разполага с пълна информация за разходите, свързани с горски пожари

- 17** Политиката в областта на горското стопанство попада в сферата на компетентност на държавите членки и те отговарят за вземането на решение дали е необходимо да се изготвят национални стратегии и планове за горите. Различните държави възприемат различни подходи към стратегиите и планове за справяне с горските пожари (вж. [приложение II](#)).

18 Комисията следва:

- да работи съвместно с държавите членки, за да осигури достатъчната подготвеност на ЕС за предотвратяване и реагиране на големи горски пожари²;
- да разгледа дали в националните програмни документи за различните фондове на ЕС се очертават нуждите, свързани с горските пожари, действията за посрещането им и съответният бюджет³;
- да провери цялостната съгласуваност на програмните документи на държавите членки по различните инструменти на ЕС за финансиране, когато е възможно отпускането на средства по повече от един фонд⁴;
- да разглежда политиките за предотвратяване и за осигуряване на подготвеност като едно цяло, вместо мерките, действията и бюджетът да се вземат предвид поотделно⁵;
- да разполага с подходящи данни за разходите на ЕС за мерки, свързани с горските пожари⁶.

² COM(2020) 380 final: Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

³ Член 27 и член 29 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, членове 22—23 от Регламент (ЕС) 2021/1060, член 8 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 и дял V от Регламент (ЕС) 2021/2115.

⁴ Съображение 62 от Регламент (ЕС) 2021/241.

⁵ ГД „Околна среда“ 2021 г., Land-based forest fire prevention — Principles and experiences on management landscapes, forests and woodlands for safety and sustainability in Europe, стр. 9.

⁶ Глава 5 и глава 6 от инструментариума за по-добро регулиране.

Действията, към които са насочени отделните фондове, като цяло са съгласувани, но в програмните документи липсва подробна оценка на нуждите

- 19** ЕСП анализира какви видове проекти се финансират от различните инструменти на ЕС за финансиране. В посетените държави членки беше установена тенденция ЕЗФРСР да подпомага основно превантивни мерки и мерки за възстановяване, а фондовете по политиката на сближаване — мерки за осигуряване на подготвеност. Съществуват и изключения, като например системи за откриване на пожари и горски пътища, финансирани и по двата инструмента. Механизъм за възстановяване и устойчивост (МВУ) представлява допълнителен източник на средства, който би могъл да се използва и за защита на горите от пожари. в три от четирите посетени държави членки (Гърция, Испания и Португалия) ЕСП отбеляза, че средствата по МВУ се използват за всички видове проекти — предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване. На [фигура 3](#) е представен опростен преглед на основните инструменти за финансиране на равнище ЕС, насочени към предотвратяване, осигуряване на подготвеност или възстановяване след горски пожари, въз основа на извадка от 62 проекта.

Фигура 3 | Примери за проекти и основен фокус на инструментите за финансиране от ЕС

	 Предотвратяване	 Подготвеност	 Възстановяване
Примери за проекти	• Прореждане и отстраняване на растителност • Контролирано изгаряне • Горски пътища като противопожарни просеки • Системи за наблюдение и откриване на пожари • Строителство на сгради • Изготвяне на проекти/проучвания	• Противопожарни превозни средства и оборудване • Патрулни превозни средства • Водни резервоари и водоеми • Горски пътища за осигуряване на достъп за противопожарни превозни средства • Системи за наблюдение и откриване на пожари • Строителство/реновиране на сгради	• Повторно залесяване • Отстраняване на изгорели дървета • Хидроложки дейности
Основни инструменти за финансиране	• ЕЗФРСР	• ЕФРР (вкл. Interreg) • Кохезионен фонд	• ЕЗФРСР
Временни или еднократни инструменти	• МВУ	• МВУ	• МВУ • Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз

Източник: ЕСП, въз основа на анализ на 62 проекта от извадката.

20 Държавите членки изготвят програмни документи за фондовете на ЕС, в които посочват i) кои действия, свързани с горските пожари, биха искали да финансират с помощта на тези фондове и ii) колко средства ще заделят за изпълнението на съответните мерки (вж. [приложение III](#)). За четирите избрани държави членки ЕСП провери как Комисията е извършила преглед на програмните документи, преди да ги одобри.

- 21** Комисията е въвела механизми за вътрешна координация, при които водещата генерална дирекция се консултира с други засегнати генерални дирекции. Това е улеснило диалога с държавите членки относно адаптирането на техните програми за развитие на селските райони и стратегически планове по общата селскостопанска политика в интерес на по-доброто предотвратяване на горските пожари (напр. гъстота на горските пътища в Испания) и по-добрата координация между различните фондове (напр. финансирането по ЕЗФРСР и по МВУ в Португалия).
- 22** Коментарите на Комисията са последователни при различните инструменти за финансиране. Например тя е поискала от испанските органи да следят, че няма да бъдат финансирани евкалиптови насаждения както по линия на МВУ, така и по линия на ЕЗФРСР, тъй като при тях има повишен риск от пожари.
- 23** Националните програми за развитие на селските райони, стратегическите планове и оперативните програми съдържат раздел относно оценката на нуждите. Въпреки че в тези документи като цяло се посочват нуждите, свързани с горските пожари, те не предоставят по-подробен анализ. Поради това Комисията не разполага с информация за каква част от финансовите нужди, свързани с горските пожари, са подадени заявления за финансиране и впоследствие са отпуснати средства от ЕС.

Държавите членки все по-често избират финансиране от ЕС за превантивни мерки

- 24** „Капан на гасенето на пожари“ е метафора, която описва недалновиден цикъл на решаване на проблеми — справяне с „пожари“, или проблеми, когато те възникват, но без да се предприемат действия за премахване на първопричината за тях, като по този начин се увеличават шансовете същият проблем да възникне отново в бъдеще. За да се избегне този капан, е важно да се обърне внимание на превантивните дейности, тъй като съсредоточаването основно върху гасенето на пожари пренебрегва аспекти като изоставянето на земеделски земи и разширяването на неправилно управляваните гори, които са движещи фактори за натрупване на запалим материал⁷.

⁷ Francisco Moreira *et al* (2020 г.), [Wildfire management in Mediterranean-type regions: paradigm change needed](#), *Environmental Research Letters*, 15, стр. 3.

25 Налице е тенденция на преминаване към превенция в три от посетените от ЕСП държави членки. Това се потвърждава от проучване на ОИСП в Гърция след екстремните пожари в началото на 2020-те години⁸. Някои данни, потвърждаващи засиления акцент върху превенцията, са налични и за Португалия и два региона в Испания (вж. [каре 1](#)). Това изместване на усилията към превенция е съпътствано от финансиране от ЕС.

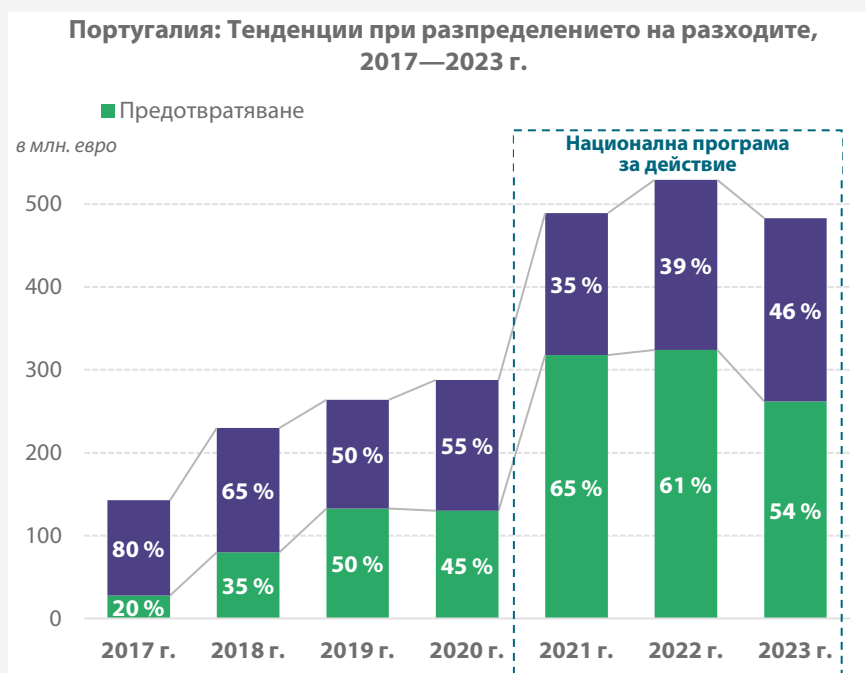
⁸ ОИСП (2024 г.), [Taming wildfires in the context of climate change: The case of Greece](#), OECD Environment Policy Papers, № 43, стр. 13.

Карте 1

Опити за избягване на капана на гасенето на пожари

Португалия е подобрила прилаганите превантивни мерки след екстремни пожари през 2017 г.⁹ Докладът за дейността за 2023 г. на националната интегрирана система за управление на пожарите в селските райони¹⁰ показва, че инвестициите в превенция са надвишили инвестициите в гасене на пожари от 2020 г. насам. Процентът на средствата, изразходвани за предотвратяване, се е увеличил от 20 % през 2017 г. на 61 % през 2022 г., като по този начин се избягва описаният капан.

Областите Галисия и Андалусия в Испания също са избегнали капана на гасенето на пожари. От 2018 г. насам в Галисия бюджетът за превенция надвишава бюджета за реагиране и възстановяване. в Андалусия в плана за 2025 г. 56,8 % от средствата са разпределени за превенция и 43,2 % за борба с пожари.

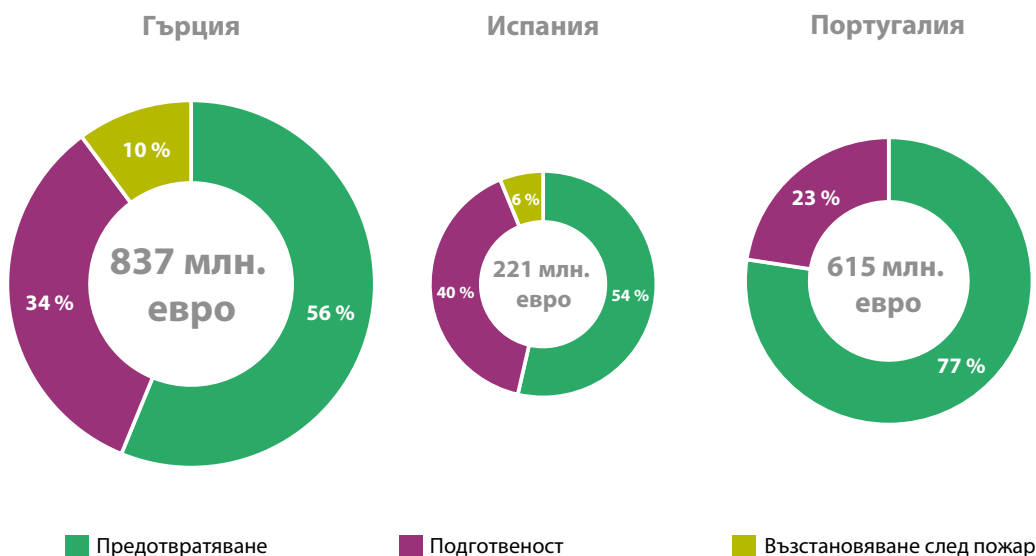
Източник: ЕСП, въз основа на данни от доклада на AGIF (2024 г.), [Relatório de Atividades 2023](#), стр. 3 и стр. 92, както и на информация, предоставена от отговорните органи на Галисия и Андалусия.

⁹ ОИСП (2023 г.), [Taming wildfires in the context of climate change: The case of Greece](#), OECD Environment Policy Papers № 37, стр. 26.

¹⁰ AGIF (2024 г.), [Relatório de Atividades 2023](#), стр. 91.

- 26** Трите посетени от ЕСП държави членки, които използват финансирането по МВУ за мерки, свързани с горските пожари, отдават приоритет на превенцията (*фигура 4*). За този анализ ЕСП използва плановите за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на държавите членки, налични към момента на одитните посещения.

Фигура 4 | Разпределение на финансирането по МВУ между действия за предотвратяване и за осигуряване на подготвеност

Източник: ЕСП, въз основа на преразгледаните ПВУ и данни, представени от държавите членки.

Комисията не е разполагала с пълна информация за общия размер на средствата от ЕС, изразходвани за мерки, свързани с горски пожари

- 27** Горските пожари са само един вид природно бедствие и при докладването на Комисията относно разходваните средства от държавите членки не се изисква винаги да правят разграничение между тях и другите видове природни бедствия. Поради това Комисията не разполага с точна информация за размера на средствата на ЕС, разходвани за мерки, свързани с горски пожари. Въз основа на данните, предоставени от посетените държави членки, ЕСП изготви таблица, показваща индикативния размер на финансирането от ЕС за действия, свързани с горските пожари (вж. *приложение I — таблица 2*). Изчисленията на ЕСП показват, че за периода 2014—2020 г. в Гърция, Португалия и три региона на Испания над две трети от общото финансиране по ЕЗФРСР за мерки, свързани с природни бедствия в горите, е отпуснато във връзка с горски пожари.

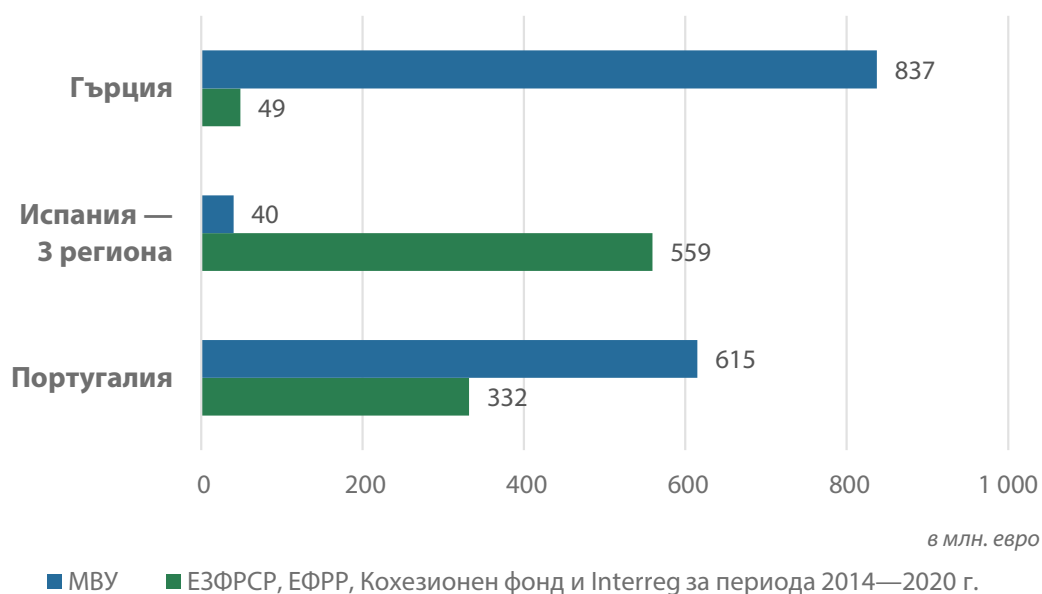
- 28** На заседание на експертната група на Комисията е отчетено, че липсата на общ поглед върху размера на наличните средства по инструментите на ЕС, финансиращи предотвратяването на горски пожари, представлява проблем. През септември 2023 г. Комисията стартира пилотна процедура за извършване на преглед относно мерките на ЕС, свързани с горските пожари, в две държави членки: Гърция и Италия. Тази процедура е вътрешна и резултатите от нея няма да бъдат публикувани.

Финансирането за горски пожари по линия на МВУ понякога се разпределя прибързано, без подходящи консултации или ясни приоритети

- 29** МВУ е временен инструмент, който обвързва финансирането от ЕС с реформи и инвестиции на държавите членки от 1 февруари 2020 г. нататък, с възможност за отпускане на средства до 31 декември 2026 г. Финансирането по МВУ допълва подкрепата, предоставяна по линия на други програми и инструменти на ЕС¹¹.
- 30** Три от четирите избрани държави членки (Португалия, Испания и Гърция) са включили мерки, свързани с горските пожари, в своите ПВУ. Португалия и Гърция по-специално са заделили значителни суми за мерки в областта на горските пожари (съответно 615 млн. евро и 837 млн. евро според последните преразглеждания на ПВУ към края на 2024 г.). Общата сума по МВУ, заделена за цяла Испания за мерки, свързани с горските пожари, е 221 млн. евро, докато за трите региона на Испания, включени в извадката, тази сума е 40 млн. евро.
- 31** В Гърция и Португалия допълнителното еднократно финансиране, предоставено от МВУ, е значително в сравнение с общото финансиране по обичайните инструменти (ЕЗФРСР, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд) за периода 2014—2020 г. (вж. [фигура 5](#)). В Гърция делът на ЕЗФРСР на [фигура 5](#) е нисък, тъй като първите плащания са извършени едва през 2020 г., а към май 2024 г. са изплатени малко под 10 % от планираните средства. Гръцките органи отдават слабото използване на средствата по ЕЗФРСР отчасти на наличието на финансиране по МВУ и отчасти на недостатъчния персонал в Министерството на енергетиката и околната среда, трудностите при използването на платформите за проектите по програмата за развитие на селските райони и непознаването на тръжните процедури от страна на службите по горите.

¹¹ Член 9 от [Регламент \(ЕС\) 2021/241](#).

Фигура 5 | Сравнение между (планираните) суми по МВУ и (изплатените) суми по европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014—2020 г. (в млн. евро)

Източник: ЕСП, въз основа на данни, предоставени от органите на държавите членки.

32 Държавите членки е трябвало да завършат подбора на мерките по МВУ в кратък срок¹². ЕСП отбеляза, че в Португалия решенията за финансиране понякога са вземани без консултация със съответните отговорни агенции или органи и че срокът за консултации понякога е бил много кратък (вж. [каре 2](#)).

¹² Член 18, параграф 3 от [Регламент \(ЕС\) 2021/241](#).

Каре 2

Примери за мерки по МВУ, подбрани в кратки срокове и без участието на всички заинтересовани органи

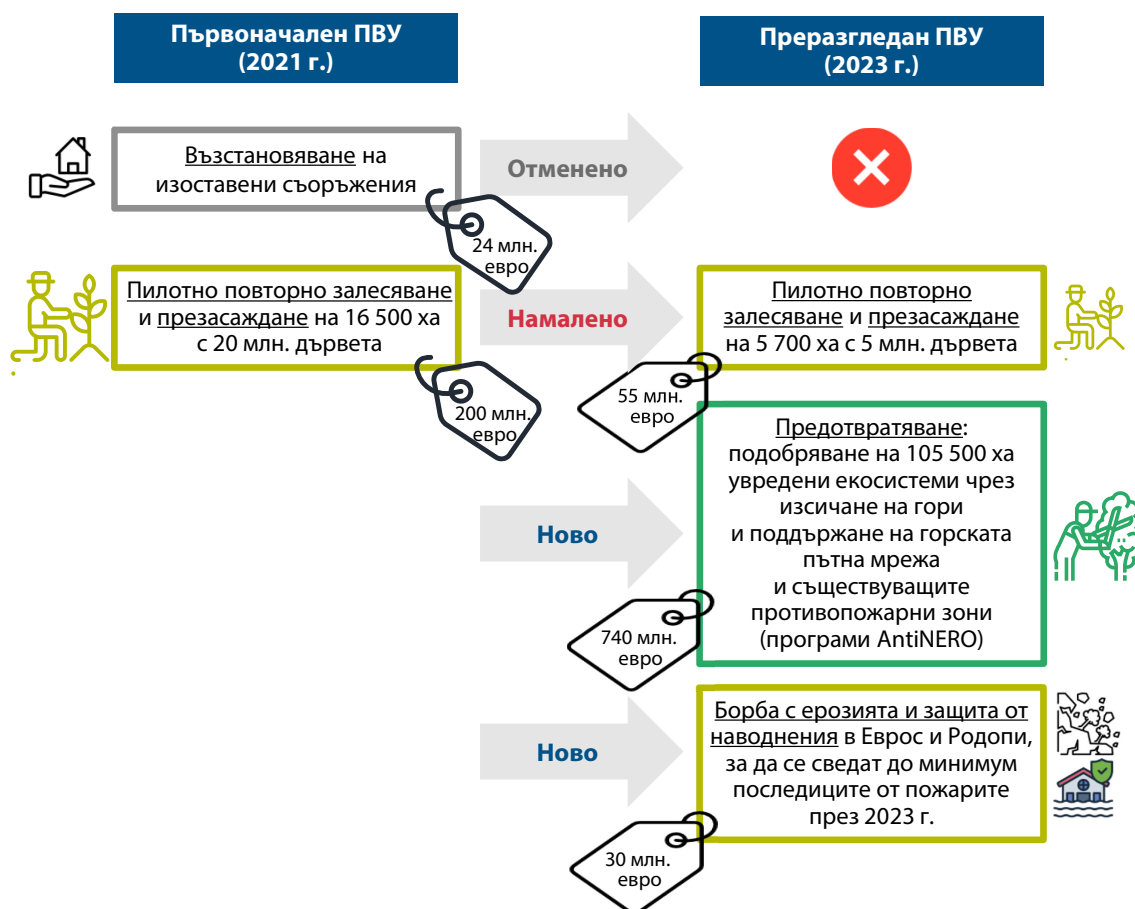
В Португалия, въпреки че съществува специална агенция за управление на пожарите в селските райони, тя не е участвала във вземането на решения за разходи по МВУ, свързани с горски пожари. Например с нея не са проведени консултации във връзка с мярката с бюджет от 270 млн. евро „Преобразуване на ландшафта в уязвимите гори“. Тази мярка обхваща по-малко от 5 % от всички уязвими райони. Според агенцията, въпреки че тази мярка съответства на националния план, тя не е съгласувана с приоритетите, определени в стратегическите документи, тъй като не включва някои силно уязвими области.

Друга мярка е била свързана със закупуване на 55 противопожарни автомобили. Органът, който е трябвало да получи тези автомобили, е разполагал само с около 48 часа, за да представи оценка на нуждите (превозни средства, инфраструктура и др.). Този срок, определен от националните отговорни органи, е бил твърде кратък, за да може да се изготви реалистична оценка на нуждите, и в крайна сметка бюджетът, видът на превозните средства и техният брой са били определени на политическо равнище.

Източник: ЕСП, въз основа на информация, предоставена от отговорните португалски органи.

- 33** ЕСП също така отбеляза, че ПВУ на Гърция е бил значително изменен, което отразява преразгледаните приоритети и практическите трудности при изпълнението му. При преразглеждането на плана през 2023 г. Гърция е изменила разпределението и е увеличила размера на средствата, заделени за действия за предотвратяване на горски пожари. Тази промяна между първоначалната и преразгледаната версия на ПВУ е увеличила повече от два пъти предвиденото финансиране за операции в областта на горското стопанство, управлявани от Министерството на околната среда и енергетиката. Разпределените средства за действия по повторно залесяване са намалени четири пъти, а за превантивни мерки е заделен нов бюджет в размер на 470 млн. евро (вж. [фигура 6](#)).

Фигура 6 | Промени в една мярка по ПВУ на Гърция

Източник: ЕСП, въз основа на първоначалните и преразгледаните ПВУ и данни, представени от отговорните гръцки органи.

Наблюдават се недостатъци в процеса на подбор на равнището на държавите членки

- 34** Процесът на подбор на проекти на равнището на държавите членки следва да осигури насочването на средствата към проекти, които най-добре отговарят на установените нужди и които целят постигане на най-добри резултати по отношение на защитата от горски пожари. Подборът следва да се основава на риска от горски пожари и на качествата на съответния проект. Важно е също така да се постави акцент върху действия в области, в които въздействието на финансирането ще бъде най-голямо от гледна точка на противопожарната защита и опазването на биологичното разнообразие.

Понякога подборът на проекти се основава на остарели оценки на риска от пожари

- 35** Оценката на риска от горски пожари е от основно значение за разработването на планове за предотвратяване, смекчаване на последиците и осигуряване на подготвеност¹³, както и за насочване на решенията, свързани с финансирането. в предишни правила на равнище ЕС относно финансирането по ЕЗФРСР¹⁴ се посочва, че само горските райони, класифицирани като изложени на среден до висок риск от пожари съгласно плана за опазване на горите, изготвен от държавите членки, отговарят на условията за подпомагане, свързано с предотвратяването на горски пожари. Комисията е премахнала тези условия за периода 2023—2027 г. Някои държави членки обаче, като Испания и Гърция, продължават да прилагат този критерий за допустимост, за да насочват финансирането. Освен това изискването често се използва като критерий за подбор.
- 36** Не съществуват правно обвързващи изисквания или условия на равнище ЕС по отношение на класификацията на районите въз основа на риска от горски пожари. Държавите членки могат да използват различни критерии и методологии за определяне на средно- и високорисковите области, за да отразят най-добре своите различни национални условия и нужди.

¹³ Oom, D., et al., 2022 г., [Pan-European wildfire risk assessment](#), стр. 6.

¹⁴ Член 48 от [Регламент \(ЕО\) № 1698/2005](#) и член 24, параграф 2 от [Регламент \(ЕС\) № 1305/2013](#) на Комисията.

37 След като анализира процеса на подбор на 62-те проекта от извадката, ЕСП отбеляза, че рискът от пожари редовно се използва като критерий за допустимост или подбор. ЕСП установи, че в две от посетените държави членки основните карти/документи, отбелязващи риска, не отразяват най-актуалното състояние по отношение на риска от пожари. В Гърция районите, застрашени от горски пожари, са определени в Президентски указ 575/1980. Отговорните органи все още не са актуализирали картата от 1980 г. и все още я използват, за да определят мерки за управление на риска от горски пожари. През декември 2024 г. работата по актуализирането на този указ беше в ход. в Португалия картата на застрашените зони се основава на историческа информация за възникването на горски пожари, земеползването и характеристиките на ландшафта. За да изчислят данните за възникването на горски пожари, органите вземат предвид площите, изгорени между 1975 г. и 2018 г. Общо 33,4 % от горската и селскостопанската територия на Португалия се счита за високорискова или много високорискова въз основа на изгорелите площи през референтните 44 години. Португалските отговорни органи считат, че картата като цяло е точна въпреки дългия референтен период. Както е видно от примерите в [каре 3](#), проблемите, свързани с картографирането, могат да окажат въздействие върху подбора на проекти.

Каре 3

Остарелите оценки на риска могат да окажат въздействие върху подбора на проекти

В Гърция един от проектите в извадката на ЕСП е в област, която не е била класифицирана през 1980 г. като податлива на горски пожари. Поради това местната горска служба е трябвало да предостави допълнителна обосновка за предложените мерки, въпреки че в доклада от 2019 г. на Комитета за управление на горите този район е отбелязан като сериозно засегнат от пожари.

В Португалия, от друга страна, в извадката на ЕСП попадна проект, на който са били присъдени допълнителни точки в процеса на подбор. Това се дължи на факта, че районът е бил засегнат от пожар, а целта на мярката е била да се трансформират уязвимите горски площи. Въпреки това ЕСП научи, че последният голям пожар е бил през 2013 г. и че част от въпросния район се намира под вода поради наскоро изграден язовир. Тази информация не е била взета предвид при подбора на проекти.

Източник: ЕСП, въз основа на информация, предоставена от националните органи.

Два посетени региона са приоритизирали географското покритие пред качеството на проектите

- 38** Основните елементи на критериите за допустимост за проектите по ЕЗФРСР и политиката на сближаване са определени в програмите за развитие на селските райони, стратегическите планове или оперативните програми и следователно подлежат на одобрение от страна на Комисията. Определянето на критерии за подбор обаче попада в сферата на компетентност на управляващите органи на държавата членка (или на съответните органи на регионално равнище).
- 39** В своята извадка ЕСП откри два региона, в които подборът на проекти е имал за цел да осигури равностойно **географско покритие**, а не приоритетно да отговори на нуждите или рисковете от горски пожари. Това може да доведе до неоптимален подбор на проекти (вж. [каре 4](#)).

Каре 4

Географският обхват с приоритет пред други критерии

В Испания за проектите по ЕЗФРСР по програмния период 2014—2022 г. два от анализирания от ЕСП региони са използвали процедура за подбор, насочена към географското покритие.

- В един регион всяка провинция е предложила шест проекта. При прилагане на критериите за подбор са били финансирани по три проекта във всяка провинция. Това означава, че проектите с по-ниски оценки могат да получат финансиране, докато проектите с по-високи оценки може да не получат средства в зависимост от местоположението си.
- Друг регион е счел, че цялата му площ е изложена на висок риск от горски пожари. в този регион средствата по Програмата за развитие на селските райони се разпределят между всички провинции на годишна база.

Източник: ЕСП, въз основа на анализ на проектите и информация, предоставена от избраните региони.

Слаба реакция на призивите на държавите членки за възстановяване след пожар

- 40** ЕСП провери 11 проекта за възстановяване след пожари и повторно залесяване, финансирани по линия на ЕЗФРСР, и установи, че за 10 от 11-те избрани проекта е имало **ограничен или никакъв конкурентен подбор**. Липсата на конкурентен подбор намалява вероятността да бъдат финансирани само проектите с най-голямо потенциално въздействие.
- 41** В Португалия (пет проекта) се е наблюдавало слабо участие в поканите за представяне на проекти за повторно залесяване и в резултат на това са били финансирани всички допустими заявления, които са отговаряли на минималните изисквания. Тъй като тези покани не са използвали всички налични средства, била е публикувана още една покана за представяне на проекти, обхващаща региони, засегнати от пожари в периода 2003—2019 г., за да се осигури по-висок брой кандидати. Аналогична ситуация е имало и в Гърция (два проекта), при която срокът за подаване на проекти е трябвало да бъде удължаван няколко пъти поради слабия интерес. В Испания (три проекта) единствените бенефициенти на финансиране по мярката за възстановяване са регионалните правителства.

Повишено значение на критериите по „Натура 2000“

- 42** Защитените зони по „Натура 2000“ обхващат най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа. в своя [предишен доклад относно горските пожари](#) ЕСП препоръча на държавите членки да дадат приоритет на действията в горите с най-голяма екологична стойност, като например горските райони по „Натура 2000“.
- 43** При анализа на подбора на проекти ЕСП установи, че „Натура 2000“ е използвана като критерий за подбор. При 11-те проекта за предотвратяване или осигуряване на подготвеност, финансирани по линия на ЕЗФРСР, сравнителната тежест на точките, присъждани за зоните по „Натура 2000“, варира между 7,5 % и 15 %. В Андалусия критерият за зоните по „Натура 2000“ е бил решаващият фактор в случаите на равен брой точки между няколко проекта. Това е помогнало да се гарантира, че действията се финансират в области с най-голямо въздействие по отношение на биологичното разнообразие.

Липсват систематични действия за осигуряване на дългосрочна устойчивост, а мониторингът не дава много информация за резултатите

Дългосрочната устойчивост на финансираните действия не се осигурява по систематичен начин

- 44** От бенефициентите се изисква да поддържат действията, за които се отпускат инвестиции в инфраструктура, в продължение на пет години след получаване на окончателното плащане или за период, определен в правилата за държавна помощ, когато е приложимо¹⁵. За да имат дългосрочно въздействие, някои проекти, като например създаването на противопожарни просеки или прочистване на запалим материал, изискват постоянни действия и финансиране на всеки 3—4 години в зависимост от климатичните условия (вж. [каре 5](#)). По отношение на проектите за предотвратяване и осигуряване на подготвеност (47 от 62-та проекта от извадката) ЕСП провери дали има данни, че се планират по-нататъшни работи за поддържане на резултатите, постигнати с финансиране от ЕС, и дали дългосрочната устойчивост е критерий за подбор.

¹⁵ Член 71 от Регламент (ЕС) 1303/2013.

Каре 5

Поддържането на прочистени площи е трудно и скъпо, тъй като растителността се възстановява бързо

На снимката по-долу е показан пример в Португалия за противопожарна просека, където растителността е израснала отново (по-светлозелена площ в близост до пътя). Необходима е допълнителна работа, за да се запази функцията на тази зона като противопожарна просека.

Източник: ЕСП.

- 45** Както е показано на [фигура 5](#) по-горе, МВУ е предоставил допълнително еднократно финансиране за държавите членки със значителен размер. В Гърция превантивните дейности, включително изсичането на гори, поддръжката на горските пътища и съществуващите противопожарни зони и създаването на смесени противопожарни просеки, следва да обхващат повече от 100 000 хектара (470 млн. евро). в Португалия 390 млн. евро ще бъдат изразходвани за трансформиране на ландшафта и създаване на основна мрежа от противопожарни просеки. До одита тези две държави членки все още не бяха осигурили необходимите средства от ЕС или от националния бюджет, за да се поддържат тези превантивни действия в дългосрочен план.

- 46** Съгласно правилата на ЕС създаването и поддръжката на противопожарни просеки са допустими за подпомагане от ЕЗФРСР¹⁶. в посетените от ЕСП региони в Испания поддръжката на създадените противопожарни просеки зависи от финансирането от ЕС, а в някои региони средствата по ЕЗФРСР не са достатъчни за покриване на тези разходи. в Галисия противопожарните просеки трябва да се поддържат на всеки три години; през 2024 г. обаче органите са планирали да извършат дейности за поддръжка за по-малко от една трета от съществуващите просеки.
- 47** За проверените 19 проекта за превенция ЕСП установи, че съответните критерии относно дългосрочната устойчивост не са били взети предвид в процеса на подбор. При проектите за осигуряване на подготвеност обаче бяха установени примери за добри практики по отношение на разходите за поддръжка на противопожарните превозни средства, закупени със средства на ЕС. За самолетите и сухопътните превозни средства, финансирани по ЕФРР, Комисията е поискала от държавите членки следната информация по време на процеса на одобрение на оперативните програми:
- а) подробности относно административния и финансовия капацитет на бенефициента за осигуряване на непрекъсната дейност;
 - б) доказателства, че покупките на оборудване са били проверени за евентуално припокриване с подобни инвестиции или двойно финансиране по ПВУ, Механизма за гражданска защита на ЕС или други инструменти на ЕС.
- 48** ЕСП откри също и пример за добра практика в рамките на МВУ в Португалия: при един договор за проект, който включва покупка на 55 превозни средства, от продавача се изисква да доставя резервни части за първите 10 години. Това допринася за дългосрочната устойчивост на инвестицията.
- 49** Държавите членки са използвали МВУ за изпълнение на превантивни действия в по-голям мащаб, отколкото в миналото. ЕСП обаче не откри доказателства, че държавите членки са планирали как ще финансират дейностите по поддръжка след приключването на МВУ. Това означава, че въздействието на финансирането от ЕС може да бъде ограничено до 3—4 години. Също така съществува риск дългосрочната устойчивост на превантивните мерки, подпомогнати от европейските структурни и инвестиционни фондове, да зависи твърде много от финансиране от ЕС.

¹⁶ Член 24, параграф 1, буква а) от [Регламент \(ЕС\) № 1305/2013](#).

Включените в извадката научноизследователски и демонстрационни проекти са неуспешни, засегнати са от закъснения или не са могли да бъдат приложени в мащаб

50 Проектите с малък мащаб и демонстрационните проекти могат да бъдат разширени в мащаб с помощта на финансиране за сближаване и за развитие на селските райони, ако ефективността и ефикасността на тези проекти бъде доказана. В извадката на ЕСП бяха включени пет научноизследователски проекта по ЕФРР, един иновативен проект по МВУ и един проект по програма LIFE. ЕСП провери дали постигнатото по тези проекти е било приложено на практика или дали проектът е бил разширен в мащаб.

51 Четири от седемте анализирани проекта са постигнали разочароващи резултати:

- Един от изследователските проекти по ЕФРР в Португалия включва разработването на полуавтоматична роботизирана система за контролирано изсичане и предотвратяване на пожари, с подкрепа от ЕС в размер на 0,66 млн. евро. Проектът е бил изправен пред различни предизвикателства, не е бил изпълнен по план и целта за пускане на прототипа на пазара до 2025 г. няма да бъде постигната.
- Два научноизследователски проекта по ЕФРР в Полша са насочени към разработването на системи за откриване на пожари или дим. Не е ясно до каква степен тези технологии предлагат допълнителни ползи в сравнение с вече предлаганите на пазара продукти. Отговорните полски органи посочиха, че една от финансираните системи е била в процес на изпитване, но не предоставиха на ЕСП броя на местата за изпитване.
- Гърция използва средства по МВУ за финансиране на демонстрационен проект за повторно залесяване на площ от пет хектара с помощта на технология, която да помогне да се определи най-добрият график за напояване на дърветата за първите няколко години след засаждането. Целта е да се увеличи процентът на успеваемост при повторното залесяване. Когато ЕСП посети проекта засаждането беше завършено, но се очаква системата да бъде готова едва в края на 2025 г.

52 От друга страна, ЕСП откри един проект в Португалия с успешни демонстрационни дейности (вж. [каре 6](#)), но не е бил разширен отвъд етапа на научноизследователска и развойна дейност. ЕСП счита, че този проект по програма LIFE може да бъде разраснат в мащаба, за да се увеличи въздействието му.

Каре 6

Проект по програма LIFE в Португалия

По проекта LIFE LANDSCAPE FIRE е разработена и приложена ефективна методология за предотвратяване на пожари във Viseu Dão Lafões (Португалия) и Sierra de Gata/Las Hurdes (Екстремадура, Испания).

Тази методология използва стратегии за превенция, основани на опазването на околната среда и прилагането на техники за животновъдство, заедно със селскостопански и горски дейности. Тези техники включват превантивно използване на контролирани пожари, както и създаване на места за водопой в райони, където земята може да се използва като пасище за животните и по този начин те да играят роля в управлението на запалимите материали.

Кравите допринасят за ефективното управление на запалимите материали благодарение на ново място за водопой

Източник: ЕСП.

- 53** ЕСП попита отговорните органи в четирите посетени държави членки дали успешните проекти по програма LIFE с потенциал за разрастване на мащаба се вземат предвид при разработването на мерките за финансиране по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове. Нито един от органите, с които ЕСП разговаря в четирите държави членки, не беше запознат с такива случаи. Това означава, че отговорните органи не са извели поуки от успешните проекти по програма LIFE, за да подобрят въздействието на финансирането от ЕС.

Мониторингът, насочен към крайните продукти, не дава много информация за резултатите

- 54** Рамките за мониторинг и оценка следва да позволяват мониторинг, докладване и оценка на изпълнението на програмите и да допринасят за измерването на цялостните резултати, постигнати със средства на ЕС. Напредъкът към постигането на целите подлежи на оценка чрез показатели за изпълнението¹⁷.
- 55** ЕС е създал отделни рамки за мониторинг, докладване и оценка на изпълнението на действията, финансирани от ЕФРР, Кохезионния фонд, ЕЗФРСР, програмите по Interreg и МВУ. Тези рамки, определени с регламенти¹⁸, възлагат отговорности за мониторинг на Комисията и държавите членки и подчертават необходимостта от проследяване на показателите чрез редовно докладване от страна на отговорните органи на държавите членки. Показателите следва да обхващат вложените ресурси и крайните продукти, но също и резултатите и въздействието.
- 56** За **програмите по политиката на сближаване** единственият общ показател, свързан с горските пожари за периода 2014—2020 г., е показателят „Брой жители, които се ползват от мерки за защита от горски пожари“. През програмния период 2021—2027 г. този показател е запазен и е добавен показател „Зона, обхваната от мерки за защита срещу опустошителни пожари“. Това обаче са показатели за крайни продукти и следователно са недостатъчни за оценка на ефективността на финансираните мерки.

¹⁷ Инструментариум за по-добро регулиране, Глава 5.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 1306/2013 за ЕЗФРСР, Регламент (ЕС) № 1303/2013 за ЕФРР и Кохезионния фонд, Регламент (ЕС) № 1299/2013 за Interreg, и Регламент (ЕС) 2021/241 за МВУ.

- 57** ЕСП установи, че държавите членки тълкуват и прилагат непоследователно показателя „Брой жители, които се ползват от мерки за защита от горски пожари“. Например в някои доклади в Полша цялото население в определени региони е отбелязано като бенефициенти, дори когато мерките за защита са били концентрирани в конкретни части на региона. Това свръхдокладване завишава стойностите на показателите за успех и може да доведе до преувеличени оценки от ЕС на ефективността на финансирането.
- 58** При **ЕЗФРСР** общата рамка за мониторинг и оценка не съдържа специфични показатели за проследяване на мерките, свързани конкретно с горските пожари, или тяхната ефективност. Рамката проследява само вложените ресурси (например общите публични разходи) и крайните продукти (например брой на финансираните бенефициенти и площи) за мерки, свързани с природни бедствия.
- 59** Рамката за **МВУ** съдържа един общ показател, който е от значение за горските пожари: „Население, ползващо се от мерки за защита срещу наводнения, горски пожари и други свързани с климата природни бедствия“. Той има за цел да оцени напредъка към постигането на целите, определени в националните планове.
- 60** Въпреки че показателите по политиката на сближаване представляват по-полезна информация за ЕСП относно обхвата и изразходваните средства (особено през текущия програмен период), отколкото показателите по ЕЗФРСР, и двата набора показатели са съсредоточени върху крайните продукти и не дават възможност за оценка на резултатите.
- 61** **Държавите членки** трябва да предоставят на Комисията цялата информация, необходима за извършването на мониторинга и оценката на съответните мерки¹⁹. При анализа на докладите на държавите членки, представени на Комисията, ЕСП установи, че няма изискване за представяне на информация на ниво проект. Например данните за риска от горски пожари и показателите за подготвеност са обобщени на равнище мярка или програма, което възпрепятства получаването на специфична за проекта информация за резултатите.

¹⁹ Член 110, параграф 4 от [Регламент \(ЕС\) 1306/2013](#), член 111 от [Регламент \(ЕС\) № 1303/2013](#).

- 62** Държавите членки могат да определят свои собствени показатели в допълнение към общите показатели на ЕС. ЕСП провери допълнителните показатели, използвани от посетените държави членки по ЕЗФРСР и политиката на сближаване във връзка с горските пожари. ЕСП отбеляза, че повечето от тях отново представляват показатели за крайни продукти и услуги, въпреки че някои измерват и резултатите (вж. [каре 7](#)).

Каре 7

Една програма по Interreg е използвала показател за резултати

Програмата РОСТЕР за периода 2014—2020 г. в Испания и Португалия използва показател за резултатите, основан на броя на горските пожари (на площ над 1 ха).

Източник: ЕСП въз основа на [Оперативна програма РОСТЕР](#).

- 63** Липсата на сравними общи показатели за различните източници на финансиране (ЕФРР, ЕЗФРСР, Кохезионен фонд, Interreg) затруднява разбирането на общия напредък при предотвратяването на горски пожари на равнището на ЕС и на равнището на държавите членки. По-голямата съгласуваност между рамките за мониторинг на различните програми би дала възможност за по-добра оценка на инвестициите в устойчивост срещу горски пожари.

Съществуващите данни не се използват изцяло за оценка на ефективността

- 64** Съвместният изследователски център (JRC) наблюдава горските пожари в ЕС чрез Европейската информационна система за горските пожари (EFFIS), която събира обширни данни за пожарите, изгорените райони и нивата на риск от пожари във всички държави членки.
- 65** ЕСП установи, че въпреки значителните ресурси от данни на EFFIS, тази информация не се използва достатъчно при оценката на финансираните от ЕС проекти, насочени към предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване след горски пожари. JRC потвърждава, че техните модели и събраните обширни данни могат да бъдат съчетани с данни от проекти, за да се направят заключения относно въздействието на финансирането. За да провери полезността на EFFIS, ЕСП предложи на JRC да провери един от проектите в Испания, включени в одитната извадка (вж. [каре 8](#)). Нито Комисията, нито държавите членки от извадката са използвали ресурсите от данни на EFFIS, за да оценят ефективността на финансираните от ЕС проекти за предотвратяване на пожари.

Каре 8

Данните от EFFIS могат да се използват за оценка на ефективността на проектите

С помощта на JRC ЕСП успя да оцени ефективността на финансираните от ЕС превантивни дейности, проведени в Кастилия-Ла Манча през 2019 г. Данните от EFFIS показват, че противопожарната просека (червена линия на картата) е допринесла за успешното ограничаване на пожар в Консуегра, Толедо, през 2022 г. Според JRC насочването на ресурсите за борба с пожарите към областта на превантивните дейности вероятно е спомогнало за предотвратяване на разпространението на пожара на юг.

Източник: ЕСП, EFFIS/JRC.

Настоящият доклад беше приет от Одитен състав I с ръководител Joëlle Elvinger — член на Европейската сметна палата, в Люксембург на заседанието му от 29 април 2025 г.

За Европейската сметна палата

Tony Murphy
Председател

Приложения

Приложение I — Относно настоящия одит

Горски пожари в ЕС

- 01** В ЕС общата площ на горите и горските площи възлиза на около 160 млн. хектара, което представлява около 39 % от общата сухоземна площ на ЕС¹. Европейските гори са подложени на нарастващ натиск — отчасти в резултат на естествени процеси, но и поради нарасналата човешка дейност и свързани с нея фактори².
- 02** Терминът „горски пожар“ обикновено се използва, когато неконтролиран пожар засяга най-малко 0,5 хектара горска земя и унищожава части от дървета³, въпреки че критерият за площ може да се различава в отделните държави. Според Европейската информационна система за горските пожари (EFFIS) всяка година в ЕС възникват над хиляда горски пожари, всеки от които засяга площ от най-малко 30 хектара. Тези пожари изгарят средно 353 000 хектара годишно. Пожарите причиняват и човешки жертви и икономически загуби, които се оценяват на около 2 млрд. евро⁴. Въпреки че повечето от изгорелите райони са разположени в по-южните държави членки, като средиземноморските държави са особено засегнати, горските пожари възникват в почти всички държави, дори и в северните части на Европа (вж. [фигура 1](#)).

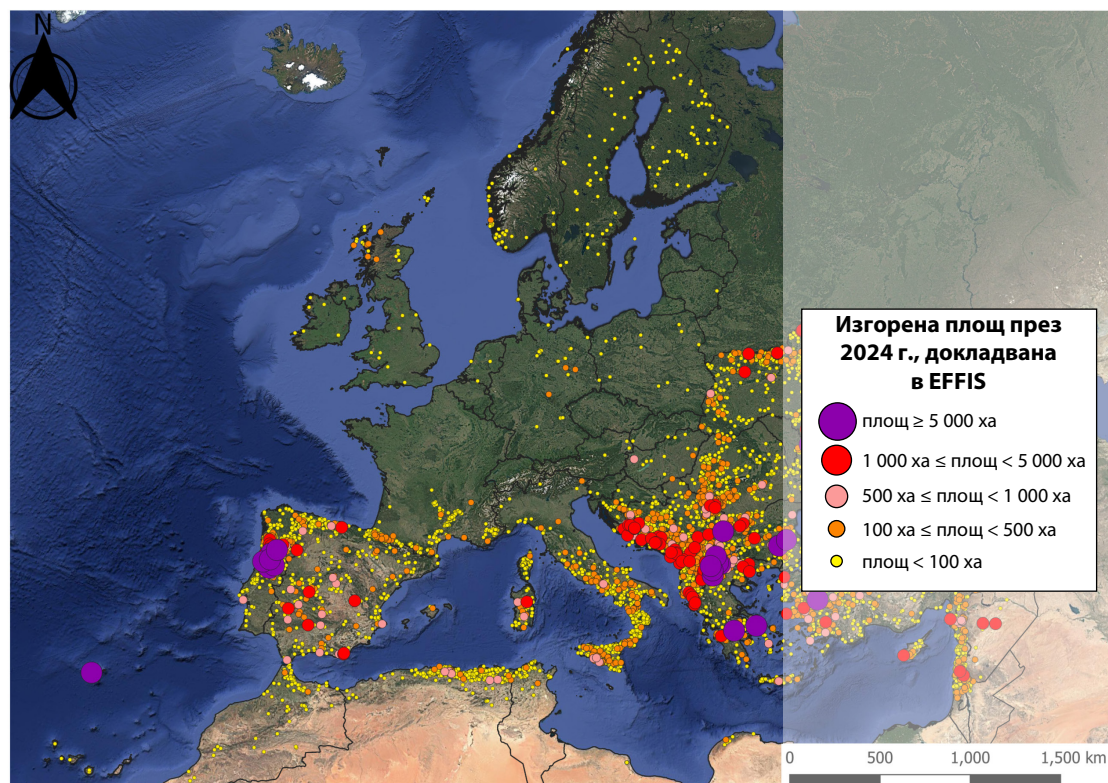
¹ Евростат, 2024 г., [Key figures on Europe – 2024 edition](#), стр. 76.

² COM(2021) 572: [Нова стратегия на ЕС за горите за 2030 г.](#)

³ ГД „Околна среда“ 2021 г., [Land-based forest fire prevention — Principles and experiences on management landscapes, forests and woodlands for safety and sustainability in Europe](#), стр. 10.

⁴ JRC, [Fires](#) (25 март 2025 г.).

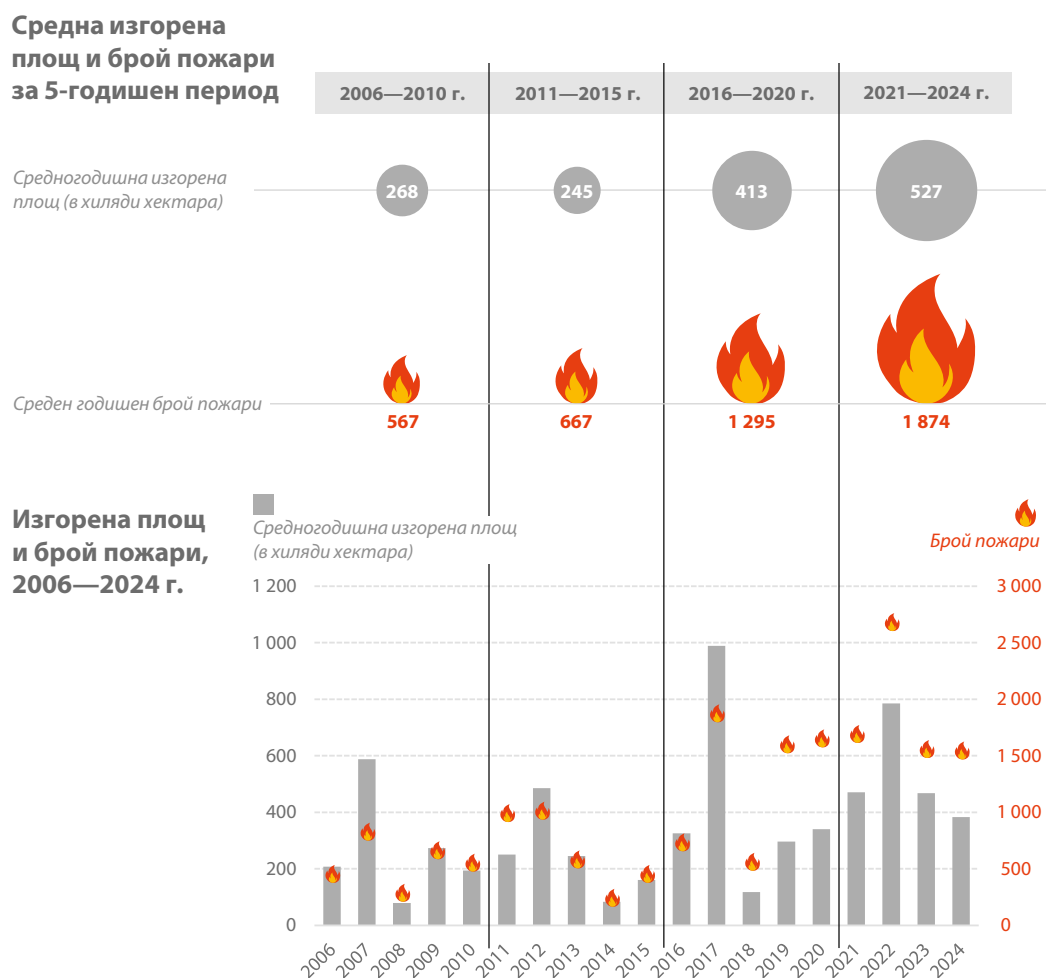
Фигура 1 | Изгорена площ в Европа през 2024 г.

Източник: Карта, предоставена от JRC въз основа на данни от EFFIS.

- 03** На [фигура 2](#) са показани промените в броя на пожарите и изгорените площи. Първоначалните предварителни данни за 2024 г., налични в [EFFIS](#), показват изгорена площ от 383 000 ха и 1 520 пожара.

Фигура 2 | Общи тенденции в изгорените площи и броя на пожарите (с покритие от 30 ха или повече), 2006—2024 г.

Източник: ЕСП, по данни от EFFIS.

04 Рискът от горски пожари се определя от комбинация от външни фактори (напр. управление на земята, метеорологични условия, хора, изменение на климата) и фактори, свързани с горите (напр. структура и състояние на горите, топография, наличие на запалими материали)⁵. Изменението на климата е увеличило риска от горски пожари в цяла Европа⁶. На свой ред горските пожари отделят CO₂ в атмосферата, като по този начин допринасят за изменението на климата.

⁵ ГД „Околна среда“ 2021 г., [Land-based forest fire prevention — Principles and experiences on management landscapes, forests and woodlands for safety and sustainability in Europe](#), стр. 16.

⁶ EEA, 2021 г., [Forest fires in Europe](#).

- 05** От 1960-те години на миналия век в Европа миграцията между селските и градските райони води до изоставяне на земи. Резултатите от това са натрупване на горивна биомаса (запалими материали) и по-хомогенен ландшафт, което повишава риска от пожари и увеличава честотата, размера и сериозността на пожарите⁷. Според проучване на JRC на горски пожари, при които причината е известна (половината от пожарите), около 96 % обикновено са причинени от човешка дейност, умишлено или поради небрежност, а само 4 % се дължат на естествени причини, като мълнии⁸.

Политическа рамка и отговорности

- 06** Политиката в областта на горското стопанство е предимно в сферата на компетентност на държавите членки. Съобщението на Комисията „[Нова стратегия на ЕС за горите за 2030 г.](#)“ има за цел да координира и гарантира съгласуваността на свързаните с горите политики. В съобщението се посочва и опазването на горите с цел борба с изменението на климата. По отношение на горските пожари ролята на Комисията е да подкрепя действията на държавите членки чрез финансиране по линия на политиката на ЕС за развитие на селските райони и политиката на сближаване.

⁷ Mantero, G. et al., 2017 г. *The influence of land abandonment on forest disturbance regimes: a global review*. Landscape Ecology, 35, стр. 2723—2744; IEEP, 2008 г., *Forest fires: causes and contributing factors in Europe*, стр. 6.

⁸ de Rigo, D., et al., 2017 г. *Forest fire danger extremes in Europe under climate change: variability and uncertainty*, стр. 34.

- 07** Отговорностите на Комисията по отношение на управлението и финансирането на действия за борба с горските пожари са разделени между няколко генерални дирекции (ГД):

ГД/Служба	Отговорност
ГД „Земеделие и развитие на селските райони“	Финансиране за предотвратяване на горски пожари и за повторно залесяване по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.
ГД „Действия по климата“	Политика във връзка с адаптирането към изменението на климата.
ГД „Икономически и финансови въпроси“	Финансиране по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост.
ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“	Механизъм за гражданска защита на ЕС и Координационен център за реагиране при извънредни ситуации.
ГД „Околна среда“	Предлагане на законодателство (напр. рамка за мониторинг за устойчиви европейски гори, Закон за възстановяване на природата и „Натура 2000“) и издаване на насоки относно практиките за управление на горите. Програма LIFE.
ГД „Регионална и селищна политика“	Финансиране по линия на политиката на сближаване (Европейски фонд за регионално развитие, Кохезионен фонд и Interreg) и фонд „Солидарност“ на ЕС.
JRC	Системи за ранно предупреждение и мониторинг и предоставяне на навременна информация за текущи горски пожари. Предоставяне на данни и анализ относно горските пожари. Управление на EFFIS като част от програма „Коперник“. Принос за установяването на общи критерии за оценка на риска от горски пожари в ЕС.

- 08** От 2003 г. насам мерките, свързани с горските пожари, се финансират по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд, а от 2020 г. насам Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ) предоставя допълнително финансиране (вж. [фигура 3](#)). Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз е създаден през 2002 г. с цел реакция на извънредни ситуации и може да се използва за подпомагане на възстановяването на инфраструктура, засегната от пожари, ако пожарът не е причинен от човешки действия. В допълнение към инструментите, показани на [фигура 3](#), по програмите „Хоризонт Европа“ и LIFE се финансират съответно научноизследователски проекти и иновативни проекти в областта на климата или околната среда.

Фигура 3 | Основни инструменти за финансиране на предотвратяването, осигуряването на подготвеност и възстановяването след горски пожари

Източник: ЕСП, въз основа на приложимото законодателство.

09 Въз основа на данните на Комисията наличната информация за общия размер на финансирането за мерки, свързани с горските пожари, е както следва:

- За периода 2014—2022 г. 19 държави членки са включили превантивни мерки и мерки за възстановяване, свързани с горите, в своите програми за развитие на селските райони: 2,2 млрд. евро за предотвратяване на природни бедствия, включително горски пожари, и 0,7 млрд. евро за възстановяване. За периода 2023—2027 г. най-малко 13 държави членки са включили превантивни мерки и мерки за възстановяване, свързани с горите, в своите стратегически планове, но не е възможно да се установят всички средства, заделени за тези мерки.
- По линия на Кохезионния фонд, ЕФРР и Interreg планираното финансиране от ЕС за адаптиране към изменението на климата и предотвратяване на рисковете, свързани с климата, възлиза на 6,6 млрд. евро. Част от тази сума е предназначена за предотвратяване и управление на горски пожари. За периода 2021—2027 г. планираният принос на ЕС за „превенция и управление на рискове, свързани с климата: пожари“ е около 2,1 млрд. евро.
- Между 2014 г. и 2023 г. фонд „Солидарност“ е използван за възстановяване след пет пожара в четири държави членки (Кипър, Испания, Румъния и два пожара в Португалия) с разходи на обща стойност 99 млн. евро.
- В рамките на „Мерки за адаптиране към изменението на климата и превенция и управление на рискове, свързани с климата: пожари (включително повишаване на информираността, системи за гражданска защита и управление на бедствия, инфраструктури и екосистемни подходи)“ по МВУ ЕСП установи разпределение от общо 1,47 млрд. евро в 27-те държави членки в първоначалните планове за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на Кипър (23 млн. евро), Гърция (640 млн. евро), Испания (170 млн. евро), Португалия (634 млн. евро) и Словения (0,3 млн. евро).

Ето защо, въпреки че точният размер на средствата за развитие на селските райони за текущия период не може да бъде определен, ЕСП преценява, че най-малко 3,5 млрд. евро финансиране от ЕС са били отпуснати за мерки във връзка с горските пожари за периода 2021—2027 г. (2,1 млрд. евро по политиката на сближаване и 1,47 млрд. евро по МВУ).

- 10** Отговорността за доброто финансово управление на разходите от бюджета на ЕС за развитие на селските райони и сближаване е споделена между Комисията и държавите членки. Държавите членки отговарят за изготвянето на програмните документи (програми за развитие на селските райони, стратегически планове за финансиране за развитие на селските райони и оперативни програми за фондовете на политиката на сближаване), за представянето им за одобрение от Комисията и за изпълнението им. Те подбират проекти за финансиране и докладват на Комисията финансовите данни и данните за изпълнението, свързани с проектите и мерките. Комисията и държавите членки работят заедно по мониторинга и предотвратяването на горските пожари в рамките на експертна група по горските пожари.

Обхват и подход на одита

- 11** Целта на настоящия одит беше да се оцени как Комисията и държавите членки са използвали финансирането от ЕС за справяне с горските пожари. ЕСП анализира дали:
- мерките, финансирани от ЕС, са били добре разработени и координирани;
 - при процедурата за подбор са избрани проекти, които са допринесли за ефективни мерки срещу горските пожари;
 - инструментите за мониторинг на държавите членки и на Комисията са подходящи за оценка на дългосрочната устойчивост и ефективност на мерките.
- 12** Европейската сметна палата (ЕСП) извърши настоящия одит предвид икономическото и екологичното значение на горите в ЕС, финансирането от ЕС, отпуснато за справяне с горските пожари, както и [прогнозираното разширяване на зоните с висока вероятност от възникване на пожари](#) и по-дългите пожароопасни сезони в повечето региони на ЕС. [Предидшият доклад на ЕСП относно горските пожари](#) беше публикуван преди повече от 10 години.

- 13** Одитът обхваща европейските структурни и инвестиционни фондове, Механизма за възстановяване и устойчивост и отчасти фонд „Солидарност“ на Европейския съюз и програма LIFE, за да се осигури цялостен поглед върху финансирането от ЕС за мерки, свързани с горските пожари. ЕСП провери проекти от програмните периоди 2014—2020 г. и 2021—2027 г. с фокус към Гърция, Испания (Андалусия, Кастилия-Ла Манча и Галисия), Полша и Португалия. ЕСП избра тези държави членки поради високия риск от горски пожари и значителните инвестиции на ЕС. ЕСП взе предвид и географския обхват (вж. [фигура 4](#)) и избра три държави членки, засегнати от много големи горски пожари, и една държава с по-малък брой (Полша). ЕСП изключи от обхвата на одита програма „Хоризонт Европа“, която финансира научноизследователски проекти.

Фигура 4 | Причини за избора на четирите държави членки

Източник: ЕСП, въз основа на собствен анализ и данни от EFFIS.

- 14** ЕСП подбра по 15—16 завършени проекта за държава членка и посети на място 5—7 проекта във всяка държава. Основен критерий за подбор на проектите беше широкият обхват на всички основни източници на финансиране и на различните видове проекти (предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване). В [таблица 1](#) е представен преглед на избраните проекти.

Таблица 1 | Анализирани проекти по фондове и области

	Предотвратяване	Предотвратяване/ подготвеност	Подготвеност	Възстановяване
ЕЗФРСР	9		3	11
ЕФРР	5	1	14	
Interreg			7	
Кохезионен фонд	1	1		
МВУ	3	1	1	2
Фонд „Солидарност“ на ЕС				2
Програма LIFE	1			
Общ брой проекти	19	3	25	15

Източник: ЕСП.

15 ЕСП не разгледа съществуващите системи за реагиране и Механизма за гражданска защита на ЕС, които ще бъдат предмет на бъдещ одит. От обхвата на одита на ЕСП бяха изключени и данните от мониторинга на състоянието на горите поради текущия законодателен процес, насочен към създаването на нов регламент.

16 Одитният подход на ЕСП включва преглед на документи, анализ на данни и проверка на място. На [фигура 5](#) е показано как ЕСП събра доказателствата за своите констатации и оценки.

Фигура 5 | Одитен подход на ЕСП: дейност, извършена във връзка с одита

Източник: ЕСП.

17 В [таблица 2](#) е представено примерното разпределение на средствата от ЕС за мерките, свързани с горските пожари, в четирите посетени държави членки.

Таблица 2 | Примерно разпределение на средствата от ЕС за мерките, свързани с горските пожари в четирите посетени държави членки (в евро)

	Гърция	Испания (3 региона)	Полша	Португалия (континентална част)	Общо за 4-те държави членки
2014—2020 г.					
ЕЗФРСР (предотвратяване)	65 161 127	453 192 282	-	124 038 423	682 840 910
ЕЗФРСР (възстановяване)	7 638 835 ^a	32 810 243	-		
ЕФРР	35 021 419	45 928 653	878 370	65 108 131	146 936 573
Кохезионен фонд	-	-	11 690 796	92 514 996	104 205 792
Interreg	1 452 985	10 262 804	6 051 275	50 380 994	68 148 058

	Гърция	Испания (3 региона)	Полша	Португалия (континентална част)	Общо за 4-те държави членки
2021—2027 г.					
ЕЗФРСР (предотвратяване)	50 000 000 ^b	239 652 757 ^b	-	32 592 497 ^b	381 009 619
ЕЗФРСР (възстановяване)		14 697 862 ^b	-	44 066 503 ^b	
ЕФРР	27 046 632 ^c 261 809 112 ^d	33 247 244	60 000 000	110 284 220	492 387 208
Кохезионен фонд	12 373 762	-	-	20 000 000	32 373 762
Interreg	Няма налична информация			28 623 086	28 623 086
Еднократно финансиране					
МВУ (2020—2026 г.)	837 306 318	39 561 221	-	614 999 950	1 491 867 489
Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз	-	3 228 675	-	54 598 132	57 826 807

Бележка: а = общо допустими разходи, b = обща сума за различни природни бедствия, свързани с горите, с = регионални оперативни програми, d = национална оперативна програма за гражданска защита. За ЕЗФРСР периодите са 2014—2022 г. и 2023—2027 г.; за фондовете на политиката на сближаване периодите са 2014—2020 г. и 2021—2027 г.

Източник: ЕСП въз основа на списъците на проекти, предоставени от националните органи (2014—2020 г.) и националните/регионалните оперативни програми в [системата за управление на фондове в Европейския съюз \(SFC\)](#) (2021—2027 г.) към декември 2024 г.

Приложение II — Основни национални/ регионални планове в посетените държави членки

Държава членка	Наименование на стратегията	Бележки
Гърция	План за защита от горски пожари (2015 г.)	Акцентиращ се върху предотвратяването. Изброяват се конкретни действия, които е трябвало да бъдат изпълнени през периода 2014—2020 г., без да се посочва техният обхват (например в хектари) или разходи. Няма актуализиран план за действие след 2020 г. Като последващо действие регионалните планове за опазване на горите трябва да бъдат завършени в рамките на ПВУ до 2025 г.
	Национална стратегия за горите 2018—2038 г.	Съдържа конкретни цели за защита от горски пожари и указания за действия за защита от горски пожари. Допълва се от план за действие за периода 2019—2021 г., който предвижда действия, мониторинг и бюджет; от тогава насам не са приемани други планове за действие.
Испания*	Национален план за горите 2022—2032 г.	Включва направления за действие и мерки, свързани с предотвратяването на пожари.
	Андалусия: 1) План за действие при извънредни ситуации, свързани с горски пожари (2010 г., актуализиран през 2023 г.); и 2) План за предотвратяване, мониторинг и гасене на горски пожари за 2024 г.	План за действие при извънредни ситуации: акцентиращ се върху откриването и потушаването на горски пожари. Осигурява рамка за организиране на ответни действия. Не описва нуждите от финансиране. Годишен план (2024 г.): изброява дейностите, които трябва да бъдат извършени през 2024 г., без да посочва конкретни разходи или нужди от финансиране.
	Кастилия-Ла Манча: 1) Генерален план за защита срещу горски пожари (2015 г.); и 2) План за предотвратяване, мониторинг и гасене на горски пожари за 2023 г.	Генерален план: осигурява база за определяне на рисковите зони. Предоставя насоки за изготвяне на планове за защита на по-ниско равнище и за предприемане на различни превантивни действия. Годишен план (2023 г.): изброява дейности и техния бюджет за 2023 г. Посочват се източниците на финансиране за превантивни действия (75 % от ЕЗФРСР, 7,5 % от националния бюджет и 17,5 % от регионалния бюджет).

Държава членка	Наименование на стратегията	Бележки
	Галисия: План за превенция и защита срещу горските пожари (годишен)	Включва планове за превенция, защита, осведоменост, мониторинг, откриване и гасене на пожари, научноизследователска и развойна дейност, картографска подкрепа, координация и обучение. Включва годишен бюджет и количествени цели.
Полша	Няма национален или регионален план. Горите се управляват пряко чрез планове за управление на горите.	
Португалия	Национален план за интегрирано управление на пожарите в селските райони за периода 2020—2030 г. и Национална програма за действие	Национален план: акцентира се върху превенцията. Определя стратегически насоки и цели, поставя целеви нива и въвежда нов режим на управление и управление на риска, но не посочва свързаните с тях разходи. Програма за действие: съдържа бюджет за периода 2020—2030 г. със среден годишен бюджет над два пъти по-голям от бюджета за 2019 г. Португалските органи очакват да използват финансиране от ЕС и други източници на финансиране извън националния бюджет, за да покрият по-голямата част от това увеличение.

Бележка: * По време на одитното посещение отговорните органи работеха по национален план за предотвратяване на горските пожари за следващите 15 години.

Източник: ЕСП.

Приложение III — Програмиране на разходите: процес

ПРОЦЕС	ПОЛИТИКА НА СБЛИЖАВАНЕ	ЕЗФРСР	МВУ
РАЗРАБОТВАНЕ Държавите членки изготвят своите програмни документи	Няколко национални и регионални звена за контакт в държавите членки	Едно национално звено за контакт в държавите членки; стратегическият план съдържа общи действия, наречени мерки	Един орган в държавите членки, който функционира като национален координатор и звено за контакт за Комисията
ПРЕДСТАВЯНЕ Държавите членки представят програмните си документи на Комисията	Едно споразумение за партньорство на национално равнище и една или няколко програми (национални или регионални)	Един стратегически план за всяка държава членка	Един основен програмен документ — ПВУ
ОЦЕНКА Комисията прави оценка на програмните документи и ги обсъжда с всяка държава членка	Комисията представя своите констатации за споразуменията за партньорство и програмите	Комисията представя своите констатации по проектите за стратегически план	Комисията разполага с два месеца, за да завърши процедурата на оценка, като този срок може да бъде удължен; Съветът разполага с един месец за одобрение
ПРИЕМАНЕ Програмните документи се приемат	Комисията приема споразумението за партньорство и програмата чрез актове за изпълнение	Комисията приема стратегическия план	Одобрение от страна на Комисията и приемане от Съвета посредством решение за изпълнение на Съвета
ДОПЪЛНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	Националните или регионалните органи организират покани за представяне на предложения с цел подбор на проекти, които да бъдат финансирани	Националните или регионалните органи организират покани за представяне на предложения с цел подбор на проекти, които да бъдат финансирани	Някои дейности в ПВУ вече са проекти, докато за други националните органи могат да организират покани за подбор

Съкращения

ЕЗФРСР: Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

ЕФРР: Европейски фонд за регионално развитие

МВУ: Механизъм за възстановяване и устойчивост

ПВУ: План за възстановяване и устойчивост

EFFIS: Европейска информационна система за горските пожари

JRC: Съвместен изследователски център

Речник на термините

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони: Фонд на ЕС за финансиране на участието на ЕС в програми за развитие на селските райони / стратегически планове.

Европейски фонд за регионално развитие: Фонд на ЕС, който укрепва икономическото и социалното сближаване в ЕС чрез финансиране на инвестиции за намаляване на различията между регионите.

Механизъм за възстановяване и устойчивост: Механизъм на ЕС за финансова подкрепа с цел смекчаване на икономическото и социалното въздействие на пандемията, предизвикана от COVID-19, стимулиране на възстановяването и посрещане на предизвикателствата, свързани с бъдещите екологични и цифрови промени.

План за възстановяване и устойчивост: Документ, в който се излагат планираните от дадена държава членка реформи и инвестиции по Механизма за възстановяване и устойчивост.

Противопожарна просека: Ивица площ, върху която няма материали, подхранващи горските пожари, като по този начин се намалява вероятността от възникване на пожар или скоростта, с която той е вероятно да се разпространи.

LIFE: Финансов инструмент, който подпомага изпълнението на политиката на ЕС в областта на околната среда и климата чрез съфинансиране на проекти в държавите членки.

Отговори на Европейската комисия

<https://www.eca.europa.eu/bg/publications/sr-2025-16>

Хронология

<https://www.eca.europa.eu/bg/publications/sr-2025-16>

Одитен екип

Специалните доклади на Европейската сметна палата представят резултатите от нейните одити на политики и програми на ЕС или теми, свързани с управлението, в конкретни бюджетни области. ЕСП подбира и разработва одитните си задачи така, че те да оказват максимално въздействие, като отчита рисковете за изпълнението или съответствието, проверявания обем приходи или разходи, предстоящите промени, както и политическия и обществен интерес.

Настоящият одит на изпълнението беше извършен от Одитен състав I „Устойчиво използване на природните ресурси“, с ръководител Joëlle Elvinger — член на ЕСП. Одитът беше ръководен от члена на ЕСП Nikolaos Milionis със съдействието на Kristian Sniter — ръководител на неговия кабинет, и Katarzyna Radecka-Moroz — аташе в кабинета; José Parente — главен ръководител; Liia Laanes — ръководител на задача; Zuzana Gullova, Kinga Kanadys, Jonas Kathage, Asimina Petri, Jarosław Śmigiel и Antonella Stasia — одитори. Zvonimir Novoselić предостави подкрепа за графичното оформление, а Елеонора Димитрова предостави административна подкрепа.

От ляво надясно: Katarzyna Radecka-Moroz, Елеонора Димитрова, Kristian Sniter, Antonella Stasia, Zuzana Gullova, Nikolaos Milionis, Zvonimir Novoselić, Liia Laanes, Jarosław Śmigiel, Asimina Petri, José Parente.

АВТОРСКИ ПРАВА

© Европейски съюз, 2025 г.

Политиката на ЕСП относно повторната употреба е определена в [Решение № 6-2019 на Европейската сметна палата](#) относно политиката за свободно достъпни данни и повторната употреба на документи.

Освен ако не е посочено друго (например в отделни известия за авторските права), създаденото от ЕСП съдържание, притежавано от ЕС, е лицензирано по [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Това означава, че като правило повторната употреба е позволена, при условие че са посочени първоначалните източници и всички извършени промени. Лицето, което използва информацията на ЕСП повторно, следва да не изменя първоначалния смисъл или послание на документите. ЕСП не носи отговорност за последствия, възникнали в резултат на повторната употреба.

Необходимо е да се получи допълнително разрешение в случаите, когато дадено съдържание изобразява разпознаваеми частни лица, например на снимки на персонала на ЕСП, или когато е включено съдържание на трети страни.

В случаите, когато е получено такова разрешение, то отменя и заменя горепосоченото общо разрешение и ясно посочва всички ограничения при използването.

За използването или възпроизвеждането на съдържание, което не е собственост на ЕС, може да е необходимо да се потърси разрешение директно от носителите на авторските права.

Фигура 1 — © stock.adobe.com/Oceloti.

Фигури 2, 3, 6 и приложение I, фигури 2, 5 — Изображенията са създадени с използване на ресурси от [Flaticon.com](https://flaticon.com). © Freepik Company S.L. Всички права запазени.

Софтуер или документи, обхванати от правата на индустриална собственост, като патенти, търговски марки, регистрирани дизайни, лого и наименования, са изключени от политиката на ЕСП за повторно използване.

Уебсайтовете на всички институции на Европейския съюз, включени в домейна europa.eu, съдържат препратки към сайтове на трети страни. Тъй като ЕСП не контролира съдържанието им, моля, запознайте се с тяхната политика за поверителност на данните и с политиката за авторските права.

Използване на логото на ЕСП

Логото на ЕСП не може да бъде използвано без предварително разрешение.

HTML	ISBN 978-92-849-5250-2	ISSN 1977-5814	doi:10.2865/0968185	QJ-01-25-032-BG-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5251-9	ISSN 1977-5814	doi:10.2865/5969425	QJ-01-25-032-BG-N

ЦИТИРАНЕ НА ПУБЛИКАЦИЯТА

Европейска сметна палата, [Специален доклад 16/2025](#) „Финансиране от ЕС за борба с горските пожари — повече превантивни мерки, но недостатъчно данни за резултатите и тяхната дългосрочна устойчивост“, Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г.

Всяка година в ЕС възникват над хиляда горски пожара, при които изгарят средно над 350 000 хектара площ.

ЕСП разгледа как Комисията и държавите членки са използвали финансирането от ЕС за предотвратяване, осигуряване на подготвеност и възстановяване след горски пожари в ЕС. ЕСП установи, че Комисията не разполага с пълна информация за общия размер на средствата от ЕС, изразходвани за мерки, свързани с горски пожари, нито за постигнатите резултати. Използването на средства от ЕС за предотвратяване на горски пожари в държавите членки се е увеличило, въпреки че невинаги е била постигната дългосрочна устойчивост на резултатите.

ЕСП препоръчва на Комисията i) да насърчава добрите практики при подбора на проекти и ii) да извършва оценка на резултатите и да разпространява информация за ефективните действия.

Специален доклад на ЕСП съгласно член 287, параграф 4, втора алинея от ДФЕС.

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Служба за публикации
на Европейския съюз

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Тел. +352 4398-1

За запитвания: eca.europa.eu/bg/contact

Уебсайт: eca.europa.eu

Социални медии: @EUauditors